

Okrugli stol „FDK Omiš danas i sutra - nove smjernice“

Omiš, 21. studenoga, 2015. god.

Hotel „Plaža“ - Gusarska konoba 9,30h

U svrhu predstavljanja novih planova, unaprjeđenja odnosa između klapa i Festivala, zadovoljavanja interesa i potreba klapa koje se žele potvrditi i afirmirati kroz programe FDK

Teme i raspored:

1. Stručna reorganizacija Festivala

- predstavljači prof. **Mijo Stanić**, ravnatelj FDK i mo. **Dušan Šarac**, umjetnički ravnatelj FDK

Rasprava

2. Programska i tehnička reorganizacija Festivala

- predstavljači prof. **Mijo Stanić**, ravnatelj FDK i mo. **Dušan Šarac**, umjetnički ravnatelj FDK

Rasprava

Pauza (30 min)

3. Pregled razvoja klapskih Festivala i njihov utjecaj na klapski svijet

- predstavljač prof. **Jure Šaban - Stanić**

Rasprava

4. Program obilježavanja jubilarnog 50. FDK Omiš

- predstavljač prof. **Mijo Stanić**, ravnatelj FDK

Reorganizacija Festivala usmjerena je povratku onim odrednicama od kojih je posljednjih godina Festival učinio odmak ili ih je potpuno zanemario, a one su jasno definirane statutom. Prema statutu FDK djelatnosti ustanove su:

- čuvanje, afirmacija i promicanje dalmatinske klapske pjesme i klape kao samostalne i osebujne glazbene pojave,

- poticanje na prikupljanje i zapisivanje tradicionalnih klapskih pjesama te njima srodnim glazbenim folklornim pojavama,

- organiziranje stručnog rada o klapskoj pjesmi i klapi kao i o glazbenoj kulturi Hrvatske i hrvatske dijaspore iz koje se u prošlosti iznjedrila i koja je sve do današnjih dana oblikovala te koja i nadalje oblikuje osebujnu glazbenu pojavu - klapsku pjesmu,

- izdavanje zbornika, zbirki, te sličnih izdanja koja sadrže klapske pjesme i tzv. autorsku glazbu koja se temelji na glazbenim obilježjima dalmatinske klapske pjesme,

- izdavanje stručnih časopisa i zbornika glazbenog života koji se bave glazbenom kulturom Hrvatske i hrvatske dijaspore, audio i audio-vizualna izdavačka djelatnost koja će se prvenstveno baviti klapskom glazbom,

- usmjeravanje aktivnosti i razvitka novouglažbljenih dalmatinskih klapskih pjesama,

- poticanje osnivanja novih klapa i pjevačkih udruga u širem prostoru Dalmacije, ali i na prostorima cijele Hrvatske, te u okvirima hrvatske dijaspore,

- organiziranje natjecanja dalmatinskih klapa u pjevanju klapskih pjesama,

- pružanje stručne i organizacijske pripomoći klapama kao i ostalim srodnim vokalnim skupinama,

- izvršavanje utvrđenog programa od nacionalnog značaja, kao i značaja za Županiju splitsko-dalmatinsku i poglavito od značaja za Grad Omiš,

- obavljanje i drugih zadaća u svezi tradicionalnog glazbenog vokalnog izraza dalmatinskog pučkog napjeva.

Kao gledatelj, klapski pjevač, voditelj klapa i član stručnog ocjenjivačkog suda analizirajući situaciju na Festivalu i oko njega posljednjih godina, uvidio sam i odredio neke bitne smjernice koje su mi postale uporišta u pripremi ovog programa o kojem želim raspravljati sa strukom. Smjernice nisu strogo zadani okvir, nego promišljanja podložna doradi i izmjeni. Važno je prije bilo kakve provedbe čuti primjedbe i sugestije. FDK je institucija od šireg društvenog interesa da bi odluke donosila samostalno i naprečac, a bez slušanja glasa javnosti.

Stručna reorganizacija Festivala

U svrhu eliminiranja kritika na sastav i način ocjenjivanja stručnog ocjenjivačkog suda, nejasna mjerila i sitnije organizacijske propuste FDK treba jasno definirati pravila, javno ih predstaviti i dosljedno ih poštivati. Prijedlog za razmatranje je slijedeći:

Osnovna pravila i prijave na Festival

- Mušku klapu čini sastav od 5 do 8 pjevača
- Žensku klapu čini sastav od 5 do 9 pjevačica
- Mješovitu klapu čini sastav od 5 do 9 pjevača i pjevačica
- Klape u svim kategorijama pjevaju isključivo *a capella* - bez pratnje instrumenata
- Klape koje nastupaju u muškoj, ženskoj i mješovitoj kategoriji prijavljuju 4 tradicijska napjeva i 2 nove skladbe
- Klape koje nastupaju u muškoj, ženskoj i mješovitoj kategoriji ne mogu prijaviti pjesmu koju su pjevali prethodne 3 godine osim ako su je izvodili u večeri novih skladbi
- Klape u muškoj i ženskoj kategoriji koje izbere sudjelovanje na Festivalu (u dogovoru s FDK) odabiru 3 od 6 prijavljenih pjesama od kojih najmanje 2 moraju biti tradicijski napjevi
- Klape u muškoj i ženskoj kategoriji u izbornim večerima pjevaju 2 od 3 odabrane pjesme
- Klape u muškoj i ženskoj kategoriji koje izbere sudjelovanje na završnoj večeri **OBAVEZNO** moraju zamijeniti 1 pjesmu
- Svaka klapa između izvedbi 1 i 2 pjesme može zamijeniti samo 1 svog člana

Stručni ocjenjivački sud i ocjenjivanje

- Stručni ocjenjivački sud sačinjavaju isključivoiskusni klapski znalci i oni koji su veliki dio života posvetili klapskoj pjesmi: voditelji, muzikolozi, klapski pjevači
- Stručni ocjenjivački sud sastoji se od 3 do 5 članova u večerima debitanta, mješovitih klapa i večeri popularnih obrada, 5 članova u izbornim i 7 članova u završnim večerima (5 izbornih + 2)
- Stručni ocjenjivački sud pri ocjenjivanju klapa uzima u obzir sljedeća 2 kriterija i za svaki od njih daje ocjenu od 1,0 do 5,0 na jednu decimalu koje se zbrajaju u jednu ocjenu:

Tehnički dojam: Intonacija, ujednačenost glasova (fuzija)

Umjetnički dojam: Interpretacija (dinamika, agogika)

(Prilikom težeg donošenja odluke član stručnog ocjenjivačkog suda može uzeti u obzir raznovrsnost repertoara)

- U izbornim i završnim večerima najviša i najniža ocjena članova stručnog ocjenjivačkog suda se briše, ostale ocjene se zbrajaju
- U slučaju da više klapa ima istu ukupnu ocjenu kriterij je bolji plasman kod svakog člana stručnog ocjenjivačkog suda
- Svaki član stručnog suda stoji javno imenom i prezimenom iza svoje ocjene
- Svaki član stručnog suda ocjene donosi javno i samostalno odmah po završetku natjecanja bez vijećanja i konzultacija s ostalim članovima i direktijom, kako u izbornim, tako i u završnim večerima i večeri novih skladbi
- po završetku natjecateljske večeri ili u kraćem roku stručni sud obrazlaže svoje ocjene voditeljima i predstavnicima svake klape usmenim ili pismenim putem

Audicije

- Klapa na audiciji treba znati pjevati svih 6 prijavljenih pjesama
- Audicije za FDK mogle bi se provoditi u obliku javnih kvalifikacijskih koncerata po regijama s tročlanim ocjenjivačkim sudom koji bi odabirao najbolje klape za sudjelovanje na FDK u Omišu (npr. u Zagrebu, Rijeci, Splitu, Dubrovniku,...)
- U dogovoru s organizatorima kao audicije bi se mogli iskoristiti postojeći Festivali ili smotre u regijama (npr. ciklus koncerata dalmatinske klape grada Zagreba, Festival klapa Istre i kvarnera...)

Programska i tehnička reorganizacija Festivala

Ozvučenje

- Na pozornici se treba nalaziti osam mikrofona u natjecateljskim večerima kako bi svaki pjevač imao svoj mikrofon (do sada ih je bilo šest)
- Razglas treba biti podešen u dogovoru s voditeljima i izvođačima na tonskim probama, postavke pohranjene, te ih ne mijenjati za vrijeme nastupa klape
- Raspored tonskih probi treba se poštivati

Domaćinstvo klapama

- Ukoliko ikako bude moguće, postići da sve klape poslije nastupa kao i članovi stručnog suda i direkcije Festivala imaju zajedničku večeru na istom mjestu
- U suradnji s Turističkom zajednicom organizirati i ponuditi klapama za vrijeme boravka u Omišu mogućnost drugih sadržaja i međusobnog druženja (izlet u Radmanove mlinice, rafting, zabavna druženja, rekreacija,...)
- Osigurati klapama određeni broj ulaznica za večeri u kojima nastupaju

Nagrade i promocija najboljih

- Uvesti sponzorske nagrade (npr. organizacija samostalnog koncerta, koncertna turneja u organizaciji Festivala, snimanje nosača zvuka, snimanje video spota, besplatan smještaj u hotelu ili apartmanu, rafting, vožnja brodom do Radmanovih mlinica, ručak ili večera u nekom restoranu, 10 litara vina, pečena riba, soparnik,...) Ovo su samo neki primjeri, koji su povratak tradicionalnim vrijednostima koje je Festival nekada njegovao, a mogli bi se ostvariti uz dogovor i suradnju sa sponzorima
- Klape koje izbore sudjelovanje na završnim večerima postaju kandidati, sudionici koncertne turneje u organizaciji Festivala. Ta bi turneja značila održavanje niza koncertnih večeri najuspješnijih klapa u drugim dalmatinskim i hrvatskim mjestima, ali i izvan domovine u hrvatskoj dijaspori (ovaj projekt mogao bi biti ostvariv uz podršku i suradnju Ministarstva kulture i turizma, te turističkih zajednica županija i gradova, a bio bi značajan i u promociji FDK-a, klapa sudionica, mjesta u kojima se koncerti održavaju, ali i promociji hrvatske kulturne baštine)

Izmjena programa festivalskih večeri

- ukidanje **Večeri klapa uz gitaru** u Vodicama
- eventualno ukidanje ili reorganiziranje **Večeri popularnih skladbi** koja se održava u Blatu na Korčuli

Razlozi su što su ove večeri odmak od tradicionalnih načela FDK-a i podilaženje modernim trendovima, a festivali s takvim natjecateljskim programima već postoje: VDP Kaštela i Festivali klapa uz instrumente u Makarskoj i Opatiji. Nadalje pravila i kriteriji za te večeri nisu jasno definirani, a interes klapa za njih je relativno slabiji.

- **Večer mješovitih klapa** koja se održava u Komiži u terminu kad su glavna festivalska zbivanja već završena, u planu je premjestiti u mjesec lipanj
- **Revijalni koncert pobjednika** u Bolu na Braču koji se održava dan poslije **Večeri klapa debitantata**, sadržajno izmjeniti i komercijalizirati
- **Večer svečanog koncerta** bila bi tematski definirana: posvećena nekoj značajnoj osobi vezanoj uz klape i Festival, skladatelju, tekstopiscu, pjevaču ili samostalan koncert neke renomirane klape, večer klapskih obrada, obilježavanje neke važne obljetnice i slično. Ova večer bila bi komercijalnijeg i opuštenijeg sadržaja za razliku od strogih pravila natjecateljskih večeri
- **3 Izborne večeri** sastoje se od po 12 muških ili ženskih klapa
- U **žensku i mušku završnu večer** ulazi po 10 najboljih klapa
- U **ženskoj završnoj večeri** odmah poslije takmičenja, a prije proglašenja pobjednika nastupaju pobjednici **večeri popularnih skladbi**
- U **muškoj završnoj večeri** odmah poslije takmičenja, a prije proglašenja pobjednika nastupaju pobjednici **ženske završne večeri, večeri mješovitih klapa i večeri novih skladbi**

Suradnja i projekti

- Festival se u svojim nastojanjima za očuvanjem tradicije izolirao od suvremenih trendova i razvoja klapskog pjevanja. Klapska pjesma i klape doživjele su svoj razvoj uvelike zahvaljujući Omiškom festivalu, ali oslanjajući se samo na staru slavu, FDK teško može opstati. Potrebno je tražiti nova rješenja i prilagodbe, a to se može samo uz suradnju sa svim dionicima klapskog pokreta. Stoga FDK planira intenzivirati suradnju s:
  - Ministarstvom kulture
  - Umjetničkom akademijom u Splitu (npr. u znanstvenim istraživanjima)
  - Institutom za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu, u svrhu proučavanja i arhiviranja glazbene baštine
  - drugim „klapskim“ festivalima kao što su Večeri dalmatinske pisme u Kaštelima, Festival klapa uz mandolinu u Makarskoj...
  - Hrvatskom udruhom klapa
  - međunarodnim festivalima vokalne glazbe, u svrhu promocije klapskog pjevanja i hrvatske kulturne baštine izvan granica domovine
  - Festivalom dječjih klapa u Zadru, u svrhu prenošenja i očuvanja tradicije mladim generacijama
  - Hrvatskom turističkom zajednicom
- U suradnji s ovim tijelima Festival treba raditi na projektima kao što su:
  - digitalizacija kompletne arhivske građe

- izrada digitalne baze podataka s popisima klapa, napjeva, obrada, autora, voditelja, fotografija, audio i video snimki...
- priprema i izdavanje Zbornika dalmatinskih klapskih pjesama i drugih notnih edicija
- poticanje nakladništva klapskog pjevanja
- organiziranje stručnih seminara i okruglih stolova sa stručnim temama, raspravama, predavanjima i radionicama, a sve u svrhu unapređenja klapskog pjevanja i samog Festivala